

Internetconsultatie: Flex-e 16-12-2024 – 19-1-2025

Geacht heer / mevrouw,

Met veel interesse heeft de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) kennisgenomen van de internetconsultatie “Flex-e”. Via deze zienswijze willen wij graag reageren op het voorstel.

NVDE is verheugd met het voornemen om de nieuwe subsidie Flex-e te starten. Wij vinden het heel zinvol dat bedrijven ondersteuning kunnen krijgen in het onderzoeken én mogelijk maken van flexibiliteit. Bij het flexibiliseren van elektriciteitsgebruik kunnen deze bedrijven een oplossing zijn bij afname-netcongestie.

We hebben enkele suggesties mee te geven voor de consultatie.

Het doel en het middel onderschrijven wij volledig, nu de puntjes op de i

Wij hebben de regeling doorgenomen en zijn over het algemeen heel tevreden met de opzet. De onderverdeling in de drie elementen van flexibiliteitsscans, haalbaarheidsstudies en nemen van flexibiliteitsmaatregelen vinden we ook zinvol. Onderstaande input is dus van meer specifieke aard, om eventuele verwarring te voorkomen en effectiviteit te waarborgen.

- Bij Artikel 4.11.2 lid 1.c.i waarderen wij de omschrijving dat het gaat om ‘actieve beïnvloeding’ via meet- en regeltechniek, voorbij enkel meten en informatievoorziening. Door daadwerkelijk het energiegebruik middels de meet- en regeltechniek aan te laten passen wordt flexibiliteit gewaarborgd. Enkel meten is ook zinvol, maar doet niet per definitie iets voor flexibilisering en valt ook al reeds onder de Energiebesparingsplicht.
- Bij Artikel 4.11.2 lid 1.c.ii, iii en iv valt ons op dat het woord ‘kan’ gebruikt wordt, wat minder een verplichtend of actief karakter heeft. Wij verwachten hier een actievere woordkeuze.
- Bij Artikel 4.11.2 lid 2.c vragen we ons hoe bepaald wordt wat de partij primair beoogd. Er zijn sectoren/partijen waar opwek/opslag/balancing inmiddels een zeer wezenlijk onderdeel van de bedrijfsvoering is geworden, los van dat ze dat wellicht niet als hoofdtaak zien. We denken hier als voorbeeld aan de glastuinbouwsector. Een type bedrijf wat geïntegreerd is met het energiesysteem is daarbij eerder wenselijk dan onwenselijk. Hoe te bepalen wat je primaire rol of functie is, en zijn hier grenzen of kenmerken voor?

Daarnaast is ook het omgekeerde het geval: een energieproducent heeft ook andere assets die in flexibele vorm een bijdrage kunnen leveren aan netcongestie, zoals kantoren, fabrieken, non-power

assets, etc. Wellicht is het beter om alle assets die niet primair elektriciteits-producerende installaties zijn in aanmerking te laten komen.

- Bij Artikel 4.11.4 lid 3 achten wij het zinvol om meer duiding te geven wat onder aanschaf- en installatiekosten valt. Zeker als het hier om maatregelen gaat waar (proces)integratie onderdeel van is, kan dit leiden tot vragen en onduidelijkheden.
- Bij de verdeling van het subsidieplafond (Artikel 4.11.5) waarderen wij de eerlijkheid en duidelijkheid voor indieners, en eenvoud voor de uitvoerende instantie om te verdelen op basis van binnenkomst van aanvragen. Wij vragen ons echter wel af of dit de meest waardevolle waardering is in het kader van congestie verlichting.
Een sleutel of efficiëntie-index instellen kan ingewikkeld zijn, maar kan ook de effectiviteit van de regeling vergroten. Wellicht is dit gezien de gewenste snelheid van invoering van de regeling voor nu niet zinvol om te overwegen. Maar voor een opvolgend jaar of opvolgende regeling wel verstandig.
- De eis, genoemd in Artikel 4.11.6 lid a en b, dat de flexibiliteitsmaatregelen binnen anderhalf jaar na subsidieverstrekking operationeel dienen te zijn en gedurende minimaal vier jaar operationeel dienen te blijven kunnen een belemmering vormen. Zo kunnen bepaalde maatregelen alleen op bepaalde momenten of door specifieke experts uitgevoerd worden, hetgeen lastig kan zijn binnen 18 maanden. En wat als de maatregel tijdelijk niet toegepast kan worden?
- Artikel 4.11.7 Afwijzingsgronden lid c (geen toename van fossiel) en lid f (voorkomen verergering netcongestie) vinden wij hele zinvolle redenen tot afwijzing. Wij zijn echter benieuwd door wie en hoe dit bepaald wordt, omwille van een feitelijke en generieke beoordeling lijkt het ons zinvol hier meer basis aan te verbinden.
  - Bij Bijlage 4.11.2 wordt in relatie tot de haalbaarheidsstudie t.b.v. impact op netcongestie verwezen naar overleg met de netbeheerder; dit lijkt ons verstandig.
- Bij Artikel 4.11.7 Afwijzingsgronden lid m waarderen we het dat duo-doelen voor flexibiliteitsmaatregelen met tevens invloed op energiebesparing of -opwek wel goed mogelijk zijn. We begrijpen dat het hoofddoel flexibiliteit behoort te zijn, maar nevensdoelen in de lijn met de energietransitie zijn wat ons betreft altijd een goed idee.
- Bij Artikel 4.11.7 Afwijzingsgronden lid j vragen we ons af waarom provincies of gemeenten, voor hun locaties met grote contracten geen onderdeel kunnen zijn van de regeling en flexibiliteitsmaatregelen kunnen onderzoeken en/of nemen. Voor afname-netcongestie kan het net zo zinvol zijn.
- In Artikel 4.11.9 lid 3a wordt gesteld dat het verwachte effect van de voorgestelde maatregel op het energievraagprofiel van de aanvrager beschreven wordt. Wat als in de praktijk het effect tegenvalt?
- Bij Bijlage 4.11.1 (behorende bij artikel 4.11.2, eerste lid, onderdeel a, van de Regeling nationale EZK- en LNV-subsidies) lijkt de opsomming niet correct door te lopen bij onderdeel 6. Het onderdeel Opregel- en afregelprocedure omvat weinig informatie, terwijl dit wat ons betreft wel belangrijk is. Het onderdeel loopt namelijk direct door in het onderdeel van financiële analyse.

Verder

Los van de specifieke reactie op de artikelen komen enkele algemene onderwerpen bij ons op, die wij graag meegeven ten behoeve van effectiviteit van de regeling. Wij hopen natuurlijk dat deze subsidieregeling op veel enthousiasme mag rekenen, en veel teweeg kan brengen t.b.v. afname-netcongestie.

- Wij waarderen de flexibiliteit die is opgenomen om in het geval van onuitgeputte budgetten deze een jaar later alsnog in te zetten; en om in te kunnen spelen op behoeftes in de budgetgroottes tussen de verschillende onderdelen (scans, haalbaarheidsstudies en flex-maatregelen) van de regeling.
- De communicatie rondom deze subsidieregeling, adviseren wij -ter motivering van bedrijven-, om aan te geven dat flexibilisering niet alleen zinvol is voor vermindering van netcongestie; maar ook een stap in de logische richting is voor het meer weersgebonden energiesysteem waar we naartoe bewegen. Wij merken dat nog niet elk bedrijf beseft dat -zelfs bij volledige beschikbaarheid van energie- de kosten van energie zullen fluctueren. Het is verstandig als bedrijven hierop anticiperen met industriële flexibiliteit. Dus dat zelfs na de vastgestelde minimum van vier jaar om het flexibel vermogen t.b.v. netcongestie in gebruik te houden, blijft een zinvolle inzet te verwachten, ten behoeve van langer durende netcongestie, of ten behoeve van het meer weersafhankelijke energiesysteem.
- De regeling is alleen beschikbaar in gebieden waar sprake is van afnamecongestie (p. 14) in hoeverre strookt dit met het non-discriminatie beginsel? Daarnaast kan flexibiliteit ook buiten gebieden waarvoor nu afnamecongestie is afgeroepen zinvol zijn.

Wij wensen u veel succes toe in de verdere uitwerking. Neem gerust contact met ons op via Tessa Hermens-van Ruremonde (tessahermens@nvde.nl), als u vragen heeft over onze inbreng.

De Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE) maakt zich sterk voor een energievoorziening die volledig is gebaseerd op hernieuwbare energie door het bundelen van krachten uit de gehele sector. De activiteiten bij meer dan 1600 aangesloten bedrijven vertegenwoordigen nu al een omzet van ruim €43 miljard en meer dan 200.000 werknemers.